СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИНГ БУЮК КУЧИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Советива Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ 13 апрель 1973 йил, жума ✦ № 87 (15.561). ✦ Баҳоси 2 тийин.

ҚУДРАТЛИ ҲАРАКАТ

И. РАҲМАТОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети оғир саноат ва машинасозлик бўлимининг мудири

Чиндан ҳам мусобақа қудратли куч. Дарё сувини баҳор тошириб, инсон қадрини меҳнат оширганидек, муваффақият мусобақада туғилади. Мусобақа қанчалик кенг қанот ёзса, қўлга киритиладиган муваффақият шунча салмоқли бўлади. У мавжуд резервлардан фойдаланиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш, ишда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, уюшқоқликни оширишга тааллуқли катта имкониятлар очиб беради. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида» қарор қабул қилганлиги бежиз эмас. Бу қарор беш йилликнинг учинчи йилида социалистик мусобақани халқ хўжалигимизнинг ҳамма гармоқларида кенг авж олдиришнинг конкрет ва ойдин йўлларини белгилаб берди. «Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати меҳнаткашларнинг ташаббусини ривожлантириш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланишнинг, халқ хўжалик планларини тўла ва ошириб бажаришнинг ҳамиша таъсирчан воситаси бўлиб келди ва шундай восита бўлиб қолаверади» деб қайд этилган қарорда.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қарорлари асосида халқ хўжалик планларини ва социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан республика партия ташкилотининг ташкилотчилик ва сиёсий ишини кучайтириш тўғрисидаги Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг қарори республикамиз ижтимоий ва иқтисодий тараққиётининг ёрқин уфқларини белгилаб берди.

Социалистик мусобақа — омманинг ижодий ташаббусини ривожлантиришнинг, социалистик коллективни шакллантиришнинг қудратли қуролидир. У ишлаб чиқариш кучларини тараққий эттириш, ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш, меҳнаткашларни тарбиялаш ва уларни ишлаб чиқаришни бошқаришга тортиш учун хизмат қилади. Шундай экан, мусобақа ғалабасини оммалаштириш, унинг боришини кенг ёритиб туриш катта аҳамиятга эга. Мусобақани оммалаштириш иши айниқса Чирчиқдаги қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, «Чирчиксельмаш», Андижон машинасозлик, «Ташсельмаш», «Таштекстильмаш», «Узбекхиммаш» заводларида яхши йўлга қўйилган. Бу корхоналарда мусобақалашиб ишлаётганлар қўлга киритаётган ютуқлар доимо ҳисобга олиб борилади. Ойлик ва квартал мусобақа натижалари ўз вақтида якунлаб турилади.

Завод радиоси, кўп тиражли газетаси материалларида, цех ва участка коллективлари йиғилишларида касаба союз раҳбарлари мусобақа якунларини эълон қилиб қўймасдан, балки, илғор ишчилар, коллективларнинг қайси йўл билан ғалабага эришганликларини, тўплаган тажрибаларини ишончли факт ва рақамлар орқали ишчиларга тушунтириб беради. Жамоатчилик ташкилотлари мусобақа давомида формализм ва «қоғозбозлик» сингари ярамас сарқитларнинг йўл қўйилишига қарши кураш олиб боради. Бундай корхоналарда илғор тажрибаларни пропаганда қилиш, оммалаштириш, пешқадамларга тенглашишга ундаш — мусобақалашиб ишлашнинг асосий қонунига айланган.

Кейинги пайтларда завод ичида ишчилар, бригадалар, цехлараро ҳамда бир-бирига алоқадор корхоналар ўртасида ўзаро шартнома тузиб, мусобақалашиш кенг тус олмоқда. Ўзбекистон химия машинасозлик заводининг металл йўнувчиси ўртоқ Усмонов бошлаган ташаббус диққатга сазовордир. Меҳнатсевар ишчи шахсий тўққизинчи беш йиллик планини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилиб, Урал химия машинасозлиги заводининг пешқадам металл йўнувчиси ўртоқ Сайфуллинни мусобақага чақирди. Улар бир-бирларига мусобақа шартларини маълум қилдилар. Ўзаро мусобақалашиб ишлашда бу янги қимматли тажриба яхши самара беради. Оғир саноат ва машинасозлик корхоналарида юзлаб ишчилар ўртоқ Усмонов ташаббусига қўшилиб меҳнат қилишяпти. Смена ва ойлик ишлаб чиқариш топшириқларини муттасил ошириб бажаришяпти. Пландан ташқари маҳсулот етказишяпти. Кўплаб хом ашё ва материалларни тежаб қолишяпти.

Алоқадор корхоналар коллективларининг мусобақалашиб ишлаши ҳам кенг ёйилмоқда. Бундай мусобақани оммалаштириш, ўзаро ёрдам кўрсатиш, тажриба алмашиш мусобақалашиб иш кўраётган корхоналарга катта наф келтиради, ички резервларни излаб топиб, ишга солиш; зиммага олинган вазифаларни бажариш имконини беради. Беш йилдирки, «Таштекстильмаш» ва Ивановодаги таров машиналари заводи ўртасида ўзаро мустаҳкам ҳамкорлик, дўстлик, мусобақалашиб баракали меҳнат қилиш ҳукм сурмоқда. Ана шу иккала завод ўртасидаги мусобақа натижалари ҳар кварталда якунлаб турилибди. Биринчи ўринни эгаллаган корхона аниқланаётир. Кўп тиражли завод газетаси ҳамда радиоси орқали мусобақа якунлари барча ишчи-хизматчиларга маълум қилинади.

Ўзаро текшириш бригадалари эса ҳамиша ютуқларни бир-бирлари билан баҳам кўриб ишлашга одатланишган. Бу бригадаларнинг актив фаолияти билан корхоналарда муттасил қувончли кўрсаткичларга эришилмоқда. Маҳсулот салмоғи ва сифати ортиши билан бирга, унинг ассортименти кўпаймоқда, маҳсулот таннархи арзонлашмоқда.

Оғир саноат ва машинасозлик корхоналаримизнинг коллективлари социалистик мусобақани авж олдира бориб бутун диққат-эътиборларини машиналарнинг янги ва ғоят унумли турларини ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, уларнинг техникавий даражасини ва пишиқ-пухталигини оширишга, металлни тежаб сарфлаш, прогрессив технология жараёнларини жорий қилишни тезлаштиришга ва станоклардан фойдаланиш коэффициентини оширишга қаратмоқдалар. Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари ўзаро социалистик мусобақани янада қизитиб, катта ютуқларга эришмоқдалар. Бу ерда заводнинг бир меъёрда ишлаши учун қўшни бригада ва участкаларга ёрдам бериш мусобақаси жорий этилган. Ишлаб чиқарилаётган пахта териш машинасининг 500 га яқин деталини давлат «Сифат белгиси» аттестациясига тайёрлашяпти. Заводнинг цехларида бу йил янги ҳисоблаш техникаси ўрнатилади. Тайёрланган деталь ва узелларнинг цехдан-цехга ҳаракатини ҳисоб-китоб қилиш ишлари автоматлаштирилади. Корхона коллективининг машиналарни янада мукаммаллаштириш мақсадида пахтакорлар билан йўлга қўйган ўзаро мустаҳкам алоқаси катта самаралар бермоқда. Механик-ҳайдовчиларнинг йиғим-терим мавсумида туғилган фикрлари асосида машиналар янада мукаммаллаштирилмоқда. Механизаторлар мавсумда ана шундай мукаммал машиналар билан 800—900 тоннагача пахта териб рекорд қўймоқдалар. Биз бундан хурсандмиз.

Ҳали ҳал этилиши керак бўлган қатор масалалар турибди. Кўнглимизни тўлдирмаётган нарсалардан бири шуки, республикамиз пахта далаларида ҳар йили 30 мингга яқин терим машинаси ишлаётганига қарамай, мавсумда ҳар бир машинанинг ўртача иш унуми 70 тоннадан ошмаяпти. Қанчадан-қанча машиналар мавсумда 30—20 тонна ҳам пахта теролмаяпти, қанчадан-қанча қудратли машиналаримиз малакасиз механизаторларнинг қўлига тушиб, бир мавсумдаёқ ишдан чиқмоқда. Биз кутгандек унум билан ишламаяпти. Бизнингча машинасозлар билан механизаторларнинг узлуксиз мусобақасини ташкил қилиш, уларнинг ўзаро учрашувларини тез-тез уюштириб туриш терим машинасининг камчиликларини биргаликда бартараф этиш, машина терими унумини янада кўтариш имконини беради. Машинасозлар билан механизаторлар ўртасида алоқани кучайтириш, ўзаро ҳамкорликни мустаҳкам йўлга қўйиш, механизаторларнинг техникавий билим даражаларини ошириш катта аҳамиятга эгадир. Шундай қилинганда машиналаримиз бир мавсумда ўртача 100 тоннадан кам пахта термасди. 30 минг пахта териш машинаси билан ҳар йили 3 миллион тонна пахтани йиғиб-териб олиш мумкин бўларди.

СССР 50 йиллиги олдидан бошланган «15 республика шарафига — 15 зарбдор ҳафталиклар», енгил саноатимизда кенг қулоч ёзган «Минглар шартномаси» мусобақаси эндиликда кўпчиликнинг мулки бўлиб қолди. Оғир саноат ва машинасозлик корхоналари коллективлари мусобақада орттирилган илғор тажрибаларни матонат билан жорий этмоқдалар. Кўплаб саноат корхоналарининг ишчилари Тошкент ва марғилонлик илғор тўқувчиларининг ташаббусига қўшилганликларини изҳор қилишди. Улар ўзаро шартнома тузиб, бир-бирларини мусобақалашиб ишлашга чақиришди. Бу чақириққа қўшилган Тошкент трактор заводи ишчилари ҳам яхши натижаларга эришяпти. Завод коллективи Владимир шаҳри тракторсозлари билан ўзаро ҳамкорликни кучайтирмоқдалар. Тошкент трактор заводи Владимирдан асосан мотор ва бошқа муҳим қисмлар олиб туришади. Тошкент тракторларининг чидамлилиги ва мукаммаллиги ана шу қисмларнинг сифатига боғлиқ. Алоқадор бу икки корхона ўртасида йўлга қўйилган мусобақа шартлари ҳар иккала корхона учун ҳам ғоят аҳамиятлидир. Бундай ижобий фактларни Ўзбекистондаги кўплаб оғир саноат ва машинасозлик заводлари мисолида ҳам кўриш мумкин.

Социалистик мусобақани ташкил қилишда, уни якунлашда баъзи камчиликлар ҳам йўқ эмас. Бригадалар ўртасида қабул қилинган социалистик мажбуриятлар, ўзаро тузилган шартномалар баъзан қоғозда қолиб кетганлигининг гувоҳи бўламиз. Мусобақа натижалари ўз вақтида якунланмайди. Унинг натижалари кечикиб эълон қилинади. Баъзи ҳолларда мусобақа ғолибларининг номларини биламиз-у, лекин шу мусобақадан четда қолган, хўжакўрсинга ишлаб, кам маҳсулот ишлаб чиқарган, сифатсиз маҳсулот тайёрлаган одамларнинг кимлигини англамай қоламиз. Тўғрироғи, мусобақа якунида шундай қолоқларга ўз вақтида танбеҳ берилмайди. Улар кўпчилик олдида изза қилинмайди. Биз социалистик мусобақани шундай ташкил этишимиз кераки, социалистик мусобақа натижалари якунланганда фақат ғолибларни моддий ва маънавий жиҳатдангина рағбатлантириб қолмасдан, шу мусобақа жараёнида йўл қўйилган камчиликларни рўй-рост очиб ташлашимиз ҳам керак. Ана шундай қилганимиздагина, мусобақа муваффақият гарови бўлиб қолаверади.

Эндиликда бир корхонанинг муваффақияти бошқа бир неча корхона ва ташкилотларнинг ишига боғлиқ бўлиб қолаётир. Масалан, тайёрланаётан деталлар металлургия заводларида қуйилган металл сифатига, газламалар чиройи ва чидамлилиги машинасозлик заводларида йиғилаётган тўқимачилик машиналарининг нақадар мукаммаллигига бевосита боғлиқдир. Маҳсулот ишлаб чиқаришдаги бундай бир-бирига боғлиқлик барча саноат корхоналарига ҳам тааллуқлидир. Шундай экан, сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун ва ундан унумли фойдаланиш учун шу иш билан алоқадор бўлган ҳамма корхона ва ташкилотлар, ҳамма кишилар бирдай жон куйдириб ишлашлари керак.

Мақсадимиз тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили халқ хўжалиги планларини муддатидан илгари ошириб бажариш учун социалистик мусобақанинг ҳамма илғор формаларини авж олдиришдир. Барча корхоналаримизнинг ишчилари, инженерлари ва техниклари «1973 йил социалистик мусобақасининг ғолиби» нишонини олиш учун Бутуниттифоқ мусобақасига тағин ҳам активроқ қўшилишлари керак.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЙИЛ МУСОБАҚАСИ

Республикамиз меҳнаткашлари, қаҳрамон ишчилар синфи тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили мусобақасида актив қатнашиб, зафар устига зафар қучиб биринчи довондан ўтдилар. Эндиликда эришилган янги муваффақиятлар ҳақида, 1973 йил биринчи квартали зафарлари ҳақида хушхабарлар йўлламоқдалар. Станок ёнида турган ишчилар, ҳавозаларда ишлаётган қурувчилар, оғир юкли поездларни бошқараётган машинистлар ҳал қилувчи йил мусобақасининг ҳаётбахш кучи ҳақида, унинг шарофати ҳақида, ўз коллективларида туғилган янги ташаббуслар, мусобақанинг янги формалари тўғрисида, яхши тажрибалар ҳақида ёзмоқдалар.

Буларнинг ҳаммаси республикамиз саноатчилари КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисидаги қарорларини бажаришга астойдил киришганликларидан далолат бериб турибди.

Биз газетамизнинг бугунги махсус сонида қаҳрамон ишчиларимиз ҳал қилувчи йил мусобақасига қатнашиб, эришган дастлабки ютуқлари, тўплаган тажрибалари, мусобақани янада ривож топтириш учун белгилаган режалари ҳақида ҳикоя қиламиз.

Андижон трикотаж фабрикаси янги-янги ускуналар билан таъминланяпти. Бу — корхона коллективига маҳсулот сифатини оширишда катта ёрдам беряпти. Суратда: инструктор О. Исмоилова ёш ишчи Т. Умаровани янги машинада ишлаш жараёнлари билан таништиряпти.

В. Сироткин фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН А. Н. ОСТРОВСКИЙНИ ШАРАФЛАМОҚДА

Ўзбекистон жамоатчилиги улуг рус драматурги А. Н. Островский туғилган куннинг 150 йиллигини кенг нишонлади.

Шу кунларда республиканинг кўпгина театрлари томошабинларга А. Н. Островский пьесалари асосида қўйилган янги спектаклларини кўрсатишди.

А. Н. Островскийнинг ижоди рус санъати ва адабиёти йилномасида ёрқин саҳифа бўлди, унинг пьесалари кўп миллатли совет театрининг олтин фондига кирди. А. Н. Островскийнинг мероси ўзбек театрининг ҳам рус классикларидан баҳраманд бўлишига ёрдам берди. Ўзбек драматургиясига самарали таъсир ўтказди. Буюк рус драматургининг Ўзбекистон ижодий коллективлари репертуарларига кирган пьесалари асосида артистлар, режиссёрлар, театрнинг бошқа арбоблари кўпгина авлодларининг санъати ўсди ва мустаҳкамланди. Тошкентдаги театр — рассомчилик институти А. Н. Островский номига қўйилган.

12 апрелда М. Горький номли давлат рус академик театрида бўлиб ўтган тантанали мажлис буюк драматург юбилейига бағишланди.

Мажлисни Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Комил Яшин очди. Профессор Иззат Султонов А. Н. Островскийнинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида доклад қилди. Республика халқ артисти Николай Хачатуров Ўзбекистон театрларини ривожлантиришда А. Н. Островский ижодининг аҳамияти тўғрисида гапириб берди.

Тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, Н. Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. А. Хўжаев ҳозир бўлдилар.

* * *

Тантанали қисмдан кейин М. Горький номли театр Александр Николаевич Островскийнинг «Сердаромад жой» пьесаси асосида саҳналаштирилган спектаклни кўрсатди. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Миллий байрам — Бангладеш Халқ Республикаси ташкил этилганлиги байрами муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний президент Абу Саид Чоудрига табрик телеграммаси юборди.

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Бангладеш Халқ Республикаси Бош министри шайх Мужибур Раҳмонга телеграмма йўллаб, уни яна ҳукумат бошлиғи вазифасига тайинланганлиги муносабати билан қутлади.

Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигинга юборилган жавоб телеграммаларида табрик ва қутловлар учун самимий миннатдорчилик изҳор этилиб, ҳар икки мамлакат халқлари ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик бундан буён ҳам мустаҳкамлана беради, деб ишонч билдирилади.

А. Н. КОСИГИННИНГ БОЛГАРИЯ ЭЛЧИСИ БИЛАН СУҲБАТИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Болгария Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Димитр Жулевни 12 апрелда Кремлда қабул қилди ва у билан самимий, дўстона вазиятда суҳбатлашди. (ТАСС).

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1973 йил, 11 апрель — № 86 — Москва шаҳри

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1973 ЙИЛНИНГ МАЙ-ИЮНИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ НАВБАТДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги қонунига биноан. БУЮРАМАН:

1. Ҳақиқий ҳарбий хизмат муддатлари 1973 йил 1 июлгача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1973 йил май-июнида Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафидан запасга бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг биринчи моддасига биноан ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўлган, чақириқ муддатини узайтириш ҳуқуқига эга бўлмаган граждонлар, шунингдек чақириқ муддатини узайтириш фурсати ўтиб кетган катта ёшдаги граждонлар Совет Армияси, Ҳарбий-Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинлар сафида ҳақиқий ҳарбий хизматни ўташга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталарда, батареяларда, эскадрильяларда ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали А. ГРЕЧКО

ЧИГИТ ВА МАККАЖЎХОРИ ЭКИШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА

Республика областларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида шу йил 12 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар; иккинчи стун — чигит экилган майдон (гектар ҳисобида); учинчи стун — бажарилиш проценти, тўртинчи стун — маккажўхори экилган майдон (гектар ҳисобида); бешинчи стун — бажарилиш проценти.

Сурхондарё	71209	56,5	8180	82,4
Наманган	71656	53,6	10746	66,3
Андижон	94736	51,4	9167	102,1
Фарғона	72135	38,2	11423	49,4
Сирдарё	86574	37,6	15064	81,2
Тошкент	38513	27,5	15958	73,7
Қашқадарё	22383	20,7	6661	56,1
Бухоро	27296	17,7	8185	48,9
Самарқанд	14969	8,6	7748	39,7
ҚҚ АССР	249	0,2	79	0,4
Хоразм	66	0,06	532	4,5
Республика бўйича:	499786	30,0	93743	52,8

МЕҲМОНДЎСТ ЎЗБЕК ДИЁРИДА

Вьетнам Демократик Республикасидан ўз ватанига қайтиб бораётган Чехословакия парламент делегацияси 12 апрелда Тошкентда тўхталиб ўтди. Делегацияга Чехословакия Компартияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси Федерал мажлисининг Раиси Алоиз Индра бошчилик қилади.

Меҳмонларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, республика Олий Советининг Раиси С. Ҳ. Сирожиддинов ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Чехословакия парламент делегацияси шу куниёқ Тошкентдан жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

Республика партия активи мактабида

12 апрелда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия активи мактабида машғулот ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов «КПСС — совет халқининг ташкилотчиси ва сиёсий раҳбари» деган мавзуда лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН ССР СОСТАВИДА ЯНГИ РАЙОНЛАР ТАШКИЛ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб ва халқ хўжалигига раҳбарликни янада кучайтириш, аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Меҳнаткашлар депутатлари Андижон, Наманган, Самарқанд, Сирдарё, Тошкент ва Фарғона область Советлари ижроия комитетларининг илтимослари қондирилсин. Ўзбекистон ССР составида қуйидаги районлар ташкил қилинсин:

АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Маркази Сўфиқишлоқ посёлкасида бўлган Жалолқудуқ району.

Хўжаобод районидаги Сўфиқишлоқ, Жанубий Оламушук посёлкалари, Жалақудуқ, Қатортол, Колхозқишлоқ қишлоқларининг территориялари, Қўрғонтепа районидаги Абдулабий, Ойим, Бештол, Тешиктош ва Ёрқишлоқ («Бирлашган» колхози территориясидан ташқари) қишлоқларининг территориялари Жалолқудуқ райони составига ўтказилсин.

НАМАНГАН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Маркази Ҳаққулобод аҳоли пунктида бўлган Норин райони.

Учқўрғон районидаги Ленинобод, Норинкапа, Пахтақишлоқ, Тўда, Учтепа, Ҳаққулобод ва Усмон Юсупов номли қишлоқларнинг территориялари Норин райони составига ўтказилсин.

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Маркази Зиёвуддин посёлкасида бўлган Пахтачи райони.

Нарпай районидаги Зиёвуддин посёлкаси ва Карноб, К. Маркс номли, Мисит, Пахтакор, Пўлатчи ва Свердлов номли қишлоқларнинг территориялари Пахтачи райони составига ўтказилсин.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Октябрь райони. Пахтакор районидаги Уч Қаҳрамон қишлоғи территорияси, С. Раҳимов номли совхозининг ердан фойдаланиш чегарасидаги Самарқанд қишлоғи территориясининг бир қисми, Фориш районидаги Тимирязев номли қишлоқ территорияси ва Дўстлик районидаги 14-Хўжалик ҳисоби участкасининг ердан фойдаланиш чегарасидаги Саритепа қишлоғи территориясининг бир қисми Октябрь райони составига ўтказилсин.

Уч Қаҳрамон совхозининг марказий Қўрғонига Зафаробод номи берилиб, у Октябрь районининг маркази қилиб белгилансин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Маркази Чиноз шаҳрида бўлган Чиноз райони.

Чиноз шаҳри, Янгийўл районидаги Олмазор посёлкаси ва Ислоҳот, Ленин номли, Чиноз, Эски Тошкент ва Яллама қишлоқларининг территориялари Чиноз райони составига ўтказилсин, шунингдек узоқ муддат фойдаланилаётган ерларда ташкил қилинган Жамбул номли қишлоқ маъмурий жиҳатдан шу районга бўйсундирилсин.

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Маркази Тошлоқ аҳоли пунктида бўлган Тошлоқ райони.

Охунбобоев районидаги Оқшоқ, Варзак, Киров номли, Найманбўстон, Октябрь, Садда, Тошлоқ қишлоқларининг территориялари, Қува районидаги Бирлик, Қумариқ ва Тўхтабоев номли қишлоқларнинг территориялари Тошлоқ райони составига ўтказилсин.

Олтиариқ районидаги Қумтепа ва Йўлдошобод қишлоқлари Охунбобоев райони составига ўтказилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1973 йил, 12 апрель.
Тошкент шаҳри.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

ОММАНИНГ ТАШАББУСИ,

Евгения Александровна Губинанинг номини эндиликда бутун иттифоқимизда билишади. Тошкент тўқимачилик комбинатининг бу донгдор ишчиси айни кунларда тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини бажариш бўсағасида турибди. Суратда: Е. А. Губина.

•

«Социалистик мусобақа, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати меҳнаткашларнинг ташаббусини ривожлантириш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланишнинг, халқ хўжалик планларини тўла ва ошириб бажаришнинг ҳамиша таъсирчан воситаси бўлиб келди ва шундай восита бўлиб қолаверади».

(КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қароридан).

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Қандай шофёрга янги машина бериш керак? Каттақўрғондаги 2518-автоколоннада бу масала қуйидагича ҳал этиларди: янги машиналар энг кўп халқ хўжалик юкларини ташиган ҳайдовчиларга бериларди. Рағбатлантиришнинг бундай усули — шофёрларнинг меҳнат активлигини бир мунча оширди. Улар кўпроқ юк ташишга ҳаракат қилишди. Шу тариқа корхонада «штатли пешқадамлар» группаси туғила бошлади. Лекин автоколонна маъмурияти бу билан чекланиб қолмади. Меҳнатга қараб рағбатлантиришнинг янги формалари қидирилди. Автоколонна директори М. Ҳасанов бу тўғрида шундай ҳикоя қилади:

— Фақат ишлаб чиқариш кўрсаткичига қараб мукофотлаш талабимизга жавоб бермади. Шунинг учун рағбатлантиришнинг янгича формасини жорий этдик. Эндиликда шофёрларнинг фақат юк ташишдаги кўрсаткичи ҳисобга олинмасдан, шунингдек юк машиналари, прицеплардан фойдаланиш, техникани авайлаб асраш, ёқилғи ва мойлаш материалларидан тежаб-тергаб сарфлашдаги кўрсаткичлар ҳам инобатга олинади. Бундай усул ўзининг яхши натижаларини беряпти.

Автоколоннада рағбатлантиришнинг янгича методи жорий этилгандан сўнг «штатли» пешқадамлар сафига янги ишчан ва серғайрат ҳайдовчилар қўшилди. Улар техникани кўз-қорачиғидек асраш билан бир қаторда ундан унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Бундан ташқари илғорларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб боришш ҳам кенг йўлга қўйилган. Автоколонна дирекцияси, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари социалистик мусобақа пешқадамлари учун кўчма қизил вимпел ташкил этишган. У, ойлик ва квартал якунларига қараб бериб бориладн. Бунинг шарофати билан автоколоннада юк ташиш ҳажми 25 процент ортди.

Социалистик мусобақанинг илғор формаларини, бу ҳаракат қатнашчиларини моддий рағбатлантириб боришнинг самарали усулларини жорий эта бориш корхоналар коллективларнинг мажбурият ва йиллик планларини ошириб бажариш юзасидан масъулиятини оширмоқда. Каттақўрғон саноат корхоналарида илғор ишчиларни рағбатлантиришнинг янги, ишчил формалари кенг қанот ёзмоқда. Масалан, ғишт заводида мусобақалашиб ишлаётганларнинг меҳнатига баллик баҳолар бериб бориш тадбиқ этилган. Бундай баҳо беришда асосан меҳнат интизомига, маҳсулот сифатига, унумдорликка, хом ашё ва материаллар қандай иқтисод қилинганига эътибор берилади. Меҳнатга балли баҳо бериш кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқарувчи ишчиларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб боришни яхшилайди.

Ингичка кон бошқармаси шахталарида эса ўртоқ Д. Абдурашидова бошлиқ бригада коллективининг тажрибаси кенг тарқалмоқда. Ўтган йили бу меҳнатсевар кончилар рекорд кўрсатгичга эришдилар.

— Ҳал қилувчи йилда биз кам меҳнат сарфлаб, кўпроқ иш бажаришга ҳаракат қиляпмиз, — дейди у.— Ўтган йили бригадамизда 9 та киши бўлса, бу йил 7 та киши ишлаяпти. Биз ўтган йилдагига қараганда меҳнат унумдорлигини 10 процент оширишга сўз берганмиз.

Меҳнатсевар бригада ишчилари ўз сўзларининг устидан чиқмоқдалар. Улар биринчи квартал планини муддатидан илгари бажариб, планга қўшимча 30 процент иш бажаришди. Бу ғалабанинг боиси — янги техникага ихлос қўйилганлиги, меҳнатни ташкил этишнинг янги формаси жорий қилинганлигидадир. Проходкачилар ўхшаш бир неча касбларни эгаллашган. Улар вагонларда кўплаб юк ташишга, электровозлар қувватидан унумли фойдаланишга эришмоқдалар.

Кончилар яқинда «Тошкенткабель» заводида бўлишди. Ишлаб чиқаришни ташкил этиш, мусобақа қатнашчилари меҳнатини ҳисобга олиб боришдаги илғор тажрибаларини ўрганиб қайтишди. Кон бошқармасида ҳам меҳнатга баллик баҳо бериш методи жорий этилмоқда.

Каттақўрғон ёғ-мой комбинатида ажойиб анъана туғилди. Бу завод ишчилари республикада биринчи бўлиб ишлаб чиқариш резервларининг ленинча кўригини ташкил этиш ташаббусини бошлаб бердилар. Минглаб ишчиларнинг фикр-мулоҳазалари асосида қимматли ишлар қилинди. Ҳозир корхона реконструкциядан чиқарилмоқда. Ўтган йили комбинатнинг бир кеча-кундузлик чигитни қайта ишлаш қуввати 140 тоннага оширилди.

Комбинатнинг ҳар бир касб эгаси ўз зиммасига шахсий оширилган мажбуриятлар олишган. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, корхонанинг пешқадам слесари Ю. Юсупов бу ҳақда шундай деди:

— Беш йиллик топшириқларни бажариш — барчамизнинг дилимиздан чуқур жой олган. Комбинатимизда ҳар бир ишчининг тўққизинчи беш йилликни бажаришга қандай ҳисса қўшиб бораётганлиги ёзиб бориладиган китоб ташкил этилган. Социалистик мусобақа натижалари ўз вақтида якунлаб турилади. Ўтган икки йил ичида комбинатда маҳсулот реализация қилиш ҳажми 50 процент ортди. Барчамиз 1975 йилнинг 1 декабригача беш йиллик топшириқларни бажариш учун жон куйдиряпмиз. Коллективимиз ўртасида социалистик мусобақа тобора авж олдирилмоқда. Янги-янги зафарлар қўлга киритилмоқда.

И. МУСАЕВ.

ВАҚТДАН ЎЗГАНЛАР

Суратларда: Бухоро трикотаж фабрикасининг илғор ишчиси Муяссар Исматова, Янгийўл пойафзал фабрикасининг ишчиси Ғанижон Фозилов, Шаҳрисабздаги «Ҳужум» гиламчилик фабрикасининг тўқувчиси Гулчеҳра Пўлатова, Нукусдаги «СССР 50 йиллиги» номли мотор-ремонт заводининг ишчиси Санат Пиржонов, Бухоро тикув фабрикасининг пешқадам ишчиси, коммунист Шарофат Пўлатова, «Хоразмводстрой» трестига қарашли Урганч қурилиш-монтаж бошқармасининг бульдозерчиси Ражаббой Олланиёзов, Мўйноқ консерва заводининг ишчиси Омонбека Давлатовалар. Улар шу кунларда тўққизинчи беш йилликнинг 1974—1975 йиллари ҳисобига меҳнат қилишяпти. В. Сироткин фотолари.

ИШЧИ ЁЗИШМАЛАРИ

ТОЛА ВА ГАЗЛАМА

ЧИНОЗ, ЖИЗЗАХ, ЧУСТ, БЕКОБОД ВА БЕКТЕМИР ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИГА

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилини сифатли ва чидамли газламалар ишлаб чиқариш билан нишонлаш ҳақида республикамиз тўқимачилари бошлаган ватанпарварлик ташаббуси комбинатимиз коллективининг айни муддаоси бўлди. Биз шу мақсадда ҳал қилувчи йил социалистик мусобақасига янада актив қўшилиб, зиммамизга янгидан оширилган мажбуриятлар олдик.

Биринчи беш йилликлар даврида юзага чиққан социалистик мусобақа анъаналари йиллар ўтган сари бойиб бормоқда. Эндиликда бу анъаналар ҳаётимиз қонунига айланиб қолди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети «Саноат, қурилиш ва транспорт ходимларининг 1973 йил халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарорида мусобақани ривожлантиришнинг ёркин йўлларини кўрсатиб берди. Энди бу анъаналар янгича мазмун касб этиб: ҳал қилувчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун кураш ҳаракати янада кенг қулоч ёзмоқда.

Ҳаммамизнинг эзгу-орзумиз, мақсадимиз битта: элюртга аъло сифатли газлама маҳсулотлари етказиб бериш. Газламанинг сифатли бўлиши эса фақат биз тўқимачиларгагина боғлик эмас. Бунинг учун барча—толачилар, химиклар, машинасозлар ва пахтакорлар ихлос ва иштиёқ билан ишлагандагина, сифатли хом ашё тайёрлангандагина энг яхши газламаларни тўқиш мумкин. Хом ашё — тола ҳар томонлама сифатли бўлгандагина ундан чидамли газламалар чиқади.

Комбинатимиз коллективи Глухово тўқимачиларининг кўркам ва чидамли газламалар ишлаб чиқариш ҳақидаги ташаббусига қўшилиб, фидокорона меҳнат қилиб келяпти, иш жараёнида бир қатор тегишли тадбирлар белгилаб олишяпти. Улар айни кунларда бу тадбирларни навбати билан амалга оширишмоқда. Энг аввало, биз корхонамизни техника жиҳатдан қайта қуроллантиришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Чунки янги техникасиз кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш жуда қийин. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Тошкент областъ, шаҳар ва район партия комитетлари комбинатни техника жиҳатдан қайта қуроллантириш юзасидан катта ғамхўрлик кўрсатмоқдалар. Эндиликда комбинатимиз техникаси аввалгиларига нисбатан беқиёс даражада унумлидир. Биргина ўтган юбилей йилида 250 га яқин янги тўқув дастгоҳлари ишга тушди. Бир қатор участкаларда асбоб-ускуналарнинг 70—75 проценти янгиланди. Моҳир қўллар бошқараётган бу янги техника меҳнат унумдорлигини кескин оширди. Маҳсулот таннархи камайди. Брак маҳсулотлар сезиларли даражада озайди. Кўплаб химиявий материаллар тежаб қолинди. Минг-минглаб сўмлар иқтисод қилинди. Истеъмолчиларга юз миллион метрлаб янги, мустаҳкам апрет (крахмал)ли, яхши оқартирилган, кумушсимон ва товланувчи ранг-баранг газламалар жўнатилмоқда.

Бугун қувонч билан тилга олаётган бу ютуқларимизда шубҳасиз, сиз толачилар, химиклар, машинасозлар ва пахтакорларнинг катта хизматингиз ва ҳиссангиз бор.

Тола сифатли бўлса — газламанинг сифатли бўлиши табиий. Лекин комбинатимизга баъзи ҳолларда корхоналардан кўнгилдагидек тозаланмаган, сифатсиз ёки аралаш-қуралаш толалар ҳам жўнатиб турилибди. Биргина Жиззахдаги пахта тозалаш заводига ўтган йили тўқимачиларимиз икки бор жиддий эътироз билдиришди. Жиззахлик пахта тозаловчилар комбинатимизга олдиндан келишиб олинган шартнома ҳужжатларига кўра уч хил пахта толалари юбориши керак эди. Бироқ, жиззахликлар бу ишга масъулиятсизлик билан қараб, етти хил пахта толаларини бир-бирига аралаштирган ҳолда жўнатдилар. Комбинатимизнинг махсус сараловчи пунктлари эса ҳужжатсиз юборилган тўрт хил аралаш толалар жаримасини улардан ундириб олишга мажбур бўлишди. Бироқ, бўлган иш жарима тўланганн билан ҳеч қачон ўрнига тушмайди. Ўша ҳужжатсиз жўнатилган пахта толаларининг икки тури ҳанузгача комбинатимиз омборларида ишлатилмасдан ётибди.

Чиноздаги пахта тозалаш заводидан аввалари тузуккина сифатли толалар олар эдик. Кейинги пайтларда корхона пахта тозаловчилари сушилкаларда қуритиш баҳонаси билан ўта куйдириб, сарғайтириб юборилган толалар жўнатмоқдалар. Бекобод пахта тозалаш заводида ҳам худди шундай ҳол рўй берди. Натижада, биз улардан бугунги кунда пахта толалари олмасдан қўйдик. Шунингдек, Бектемирдаги пахта тозалаш заводидан келтирилаётган толалар ҳам кўплаб қирқиб юборилмоқда. Толалар узунлиги 32—33 миллиметр ўрнига кўплаб калта толаларга чиқиб кетмоқда. Баъзан сифатсиз, ортиқча ифлосланган ёки юқори намликдаги толалар жўнатилишига йўл қўйилмоқда. Афсуски, пахта тозалаш корхоналари коллективлари ўз камчиликларини билганлари ҳолда, уларни бартараф этиш тадбирларини ишлаб чиқиш билан жиддий шуғулланмаяптилар.

Натижада ҳозир биз худди шу сифат ва миқдордаги толаларни қардош Тожикистон ССРнинг Душанба, Уяли, Кўлоб, Имомбобо, Шаҳартуз сингари пахта тозалаш заводларидан катта харажатлар билан ташиб келтиришга мажбур бўлмоқдамиз. Чуст пахта тозалаш заводидан «149-Ф» навли тўртинчи группали толалар олиб турамиз. Улар сифатсиз, тез узилувчан толалар бўлиб, ишлаб чиқаришда қатор қийинчиликлар туғдиряпти. «Тошкент-1», «Тошкент-2», «Тошкент-3», «108-Ф» навли толаларни эса керагидан оз оляпмиз. Айниқса, бизни шу борада бир нарса ташвишга соляпти: республикамиз пахта тозалаш заводларининг қатор коллективлари шубҳасиз кўплаб сифатли толалар ишлаб чиқармоқда. Уларнинг кўпчилик қисми қардош республикалардаги тўқимачилик корхоналарига, чет элларга юборилмоқда. Бу тўғри. Биз қардошларимизни фақат сифатли толалар билан таъминлашимиз керак. Бу бизнинг интернационал бурчимиз. Лекин Тошкент ва Фарғона тўқимачилик корхоналарини ҳам, республикамиз тўқимачиларини ҳам сифатли тола билан таъминлаш чорасини кўриш керак. Тошкент газламасининг донги фақат биз тўқимачиларгагина боғлиқ эмас. Сизлар юбораётган толага айниқса боғлиқ. Буни унутмаслигингизни истардик. Биз эса ҳозир кўпинча иккинчи даражали сортдаги толаларни олмоқдамиз. Бунинг устига биз ташиб келтираётган толаларнинг олдиндан қаердан ва қандай сортда бўлишини билмаймиз. Хом ашё қандайлигини билмагандан кейин ундан кўркам ва чидамли газламалар ишлаб чиқариш ҳам қийин бўлиб қоларкан. Буларнинг ҳаммасига биз ҳар йили хом ашёни турли корхоналардан олаётганимиз сабаб бўляпти. Агар комбинатимизга хом ашё етказиб берувчи маълум миқдордаги корхоналар мунтазам бириктиб қўйилса ўртада ўзаро шартномалар тузилса, борди-келдилар йўлга қўйилса, мусобақалашиб ишласак, бир-биримизга ёрдам берсак, юқоридагидек эътирозларга ўрин қолмас эди. Биз бундай корхоналар билан доимий борди-келди қилиб, бир-биримизнинг ютуқ-камчиликларимизни рўй-рост кўрсатиб берардик, энг яхши тажрибаларни қўллаб-қувватлашда кўмаклашардик. Аҳоли учун ғоят зарур бўлган газлама турларининг сифатини янада яхшилаш учун нималар қилиш кераклиги ҳақида маслаҳатлашиб олардик. Тадбирлар белгилаб, ниҳоят бу тадбирларни биргаликда амалга оширишда ҳамкорлашардик. Камчиликларга муросасиз бўлардик ва энг яхши тажрибаларни кўпчиликнинг мулкига айлантирардик.

Енгил саноатимизда вужудга келган «Минглар шартномаси» мусобақаси — социалистик мусобақанинг энг амалий, ижодий формаси бўлиб қолганини бугунги кунда барчамиз ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Комбинатимизга маълум корхоналар бириктиб қўйилгач, орамиздаги борди-келдиларни ривожлантириб юбора олсак, бундай мусобақаларнинг янада кенг қулоч ёйиши учун каттароқ уфқлар очилган ва беқиёс меҳнат ғалабаларига эришилган бўлур эди. Муваффақият — мусобақада туғилади, — деб бекорга айтишмайди. Биз бу масалада республика пахта тозалаш ва енгил саноат министрликлари Тошкент тўқимачиларига амалий ёрдам беради, деган умиддамиз.

Шу билан бирга тола сифатини янада яхшилаш борасида пахта тозаловчиларга ҳурматли олимларимиз, конструкторларимиз ва машинасозларимиз яқиндан ёрдам беришларини, янги пахта тозалаш машиналарини яратишни тезлаштиришларини истардик. Чунки суҳбат ва баҳс чоғларида пахта тозалаш заводларига жўнатилаётган «ОХП-3» маркали тозалаш машиналари жойларда кўнгилдагидек ишлаб кетмаётганини эшитиб турибмиз. Тозаловчилар бундай машиналарни сифатсиз тайёрланганидан ташқари, бир қанча конструктив камчиликларга ҳам эга эканлигини айтишмоқда. Бу масалалар ижобий ҳал қилинганда пахта тозалаш саноати корхоналарига ҳам, бизга ҳам осон бўларди, эл-юрт бахт-саодати йўлида кўркам ва чидамли газламалар ишлаб чиқариш учун зарур ва қулай шарт-шароитлар туғилган бўлар эди, деб ўйлаймиз.

Вера СОЛДАТОВА,
Лидия КАЗАНЦЕВА,
Евгения ГУБИНА,
Буолма ЖЎРАЕВА,
Анна ВЕРЗИЛИНА,
Марзия ТУРСУНХЎЖАЕВА,
Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчилари ва ип йигирувчилари.

КПСС Марказий Комитетида учрашув

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари М. А. Суслов ва КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев 11 апрелда Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг секретари, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг министри Суан Тхюйни қабул қилдилар. Суан Тхюи Вьетнамга бағишланган Париж музокараларида ВДР делегациясига бошчилик қилди ва Париж музокаралари тамом бўлгандан кейин КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Суан Тхюи Вьетнам хусусидаги Париж битими қандай бажарилаётганлиги тўғрисида ахборот берди. Суан Тхюи Вьетнам халқининг империалистик агрессияга қарши, ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун узоқ вақт мобайнида олиб борган курашида ва социализм қурилишида уни самарали қўллаб-қувватлаганликлари, катта ва қимматли ёрдам берганликлари учун Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети, Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати ва вьетнам халқи номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Совет ҳукумати ва совет халқига самимий ташаккур изҳор қилди. Вьетнам халқи Совет Иттифоқининг ва бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошларча беғараз ёрдами ва мадади унинг тарихий ғалабасини таъмин этган муҳим омилларнинг бири эканлигини ҳеч қачон эсдан чиқармайди. Бу ғалаба Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимнинг имзоланишида ўз ифодасини топди.

Ҳозирги вақтда Вьетнам Демократик Республикасининг ҳукумати Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат Революцион ҳукумати билан биргаликда Вьетнам хусусидаги Париж битимини пухта ва сўзсиз бажаришни таъминлаш ҳамда Вьетнам диёрида тинчликни мустаҳкамлаш учун зўр ғайрат билан ҳамма чораларни кўрмоқда. Айни вақтда вьетнам халқи Вьетнам Меҳнаткашлар партияси раҳбарлигида мамлакатнинг шимолий қисмида социализм қуриш йўлида буюк бунёдкорлик ишларини кучайтириб юборди. Вьетнам халқи империалистик агрессияга қарши озодлик уруши йилларида бўлгани каби янги босқичдаги ҳаққоний курашида ҳам Совет Иттифоқининг ва барча қардош социалистик мамлакатларнинг, жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларнинг қудратли ёрдамига таянади.

Совет томони қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: пролетар интернационализми ва халқларнинг озодлик кураши билан бирдамликдан иборат ленинча принципларга содиқ бўлган КПСС, совет халқи бундан буён ҳам доим вьетнамлик қардошларини ёқлаб чиқади ва уларнинг ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлайверади. Совет Иттифоқи тинч қурилиш ишларини авж олдириш учун, социализм йўлидан олға ҳаракат қилиб бориш учун аввалдагидек бундан буён ҳам Вьетнам Демократик Республикасига зарур ёрдам бераверади. Совет халқи вьетнам халқининг Демократик Вьетнам Республикасини яшнаб турган қудратли социалистик мамлакатга айлантириш борасидаги аҳду паймонини тамомила қўллаб-қувватлайди.

Ҳамма томонлар Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битимини ҳурмат қилсин ва сўзсиз бажарсин, деб талаб этаётган ВДР ҳукумати ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат Революцион ҳукуматининг яхши нияти ва тўғри позициясини совет кишилари қизғин табриклайдилар ҳамда қўллаб-қувватлайдилар. Совет Иттифоқи Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битим ўтган икки ой мобайнида қандай бажарилганлиги ҳақида ВДР ҳукуматининг шу йил 31 мартдаги баёнотини ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат Революцион ҳукуматининг шу йил 1 апрелдаги баёнотини қўллаб-қувватлайди.

Ҳар икки томон Париж битимининг бир қанча қоидаларини амалга оширишда олға қараб муайян қадам қўйилганлигини таъкидлаш билан бирга Сайгон маъмурларининг ана шу ҳужжатдаги бошқа муҳим моддаларни бажаришдан ҳануз бош тортаётганлигини кескин қоралади. Вьетнам халқининг озодлик, мустақиллик иши ва бирлиги пировард натижада муқаррар тантана қилажагига, Вьетнамда урушни тўхтатиш ҳамда тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимда асос қилиб олинган принциплар ғалаба қозонажагига ишонч билдирилди.

Ҳар икки томон Париж битимини имзолаган ҳамма томонларнинг бу битимни сўзсиз бажариши Вьетнамда узоқ давом этадиган тинчликни сақлаш, вьетнам халқининг асосий миллий ҳуқуқларини амалга ошириш учун зарур негиз бўлади, Ҳинди-Хитойда ва Шарқи-Жанубий Осиёда тинчлик ишига ёрдам беради, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар суҳбат давомида КПСС билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ўртасидаги қардошларча муносабатларни янада ривожлантириш ва кучайтиришга, совет — вьетнам халқларининг бузилмас дўстлигини мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини таъкидладилар.

Қардошларча дўстлик, самимий вазиятда ўтган учрашувда КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин. СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, Вьетнам Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг қатнашдилар.

ЖОНЛИ ИЖОДИ

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ — АМАЛДА

ИЗДОШЛАР

Ташаббуснинг қаноти бор деганлари рост экан. Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчилари Л. Казанцева, Е. Губина, Марғилон ипак комбинати тўқувчилари О. Абдураҳмонова, В. Стадниченко, А. Тўхтасинов, «Атлас» фирмасининг тўқувчиси А. Умаров ўртоқларнинг республика меҳнаткашларига мактуби Наманган область саноат корхоналарининг коллективлари томонидан қизғин кутиб олинди. Мактубни ишчилар, хизматчилар, бутун меҳнаткашлар зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, маъқулламоқдалар ва бу ватанпарварлик ташаббусига ўзларининг қўшилганликларини билдирмоқдалар. Тўқимачилар ташаббуси айниқса Наманган шаҳридаги енгил саноат корхоналарининг меҳнат аҳли орасида кенг қулоч ёзиб бормоқда.

Яқинда ватанпарвар тўқимачилар ташаббусига қўшилган Наманган шаҳрининг саноат корхоналаридаги ишлаб чиқариш илғорларидан 20 киши область партия комитетида қабул қилиниб, бир стол атрофига тўпландилар. Улар бу ерда область партия комитетининг бюросига ўзларининг шу кунларда амалга ошираётган ишлари, келгуси режалари ҳақида сўзлаб бердилар, маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш резервлари бўйича ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилдилар, ўзаро тажриба алмашдилар. Тўпланганлар ичида шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг тўқувчи ва йигирувчилари, беш йилликни икки йил-у бир ойда бажариб қўйиб, ҳозир 1976 йил ҳисобига маҳсулот беришаётган Исроил Исмоилов, Виктор Самарский, Татьяна Трунова, Анна Шестерова, Лидия Мерзлякова, 6- тикувчилик фабрикасининг мотористкаси Елизавета Цой, шойи тўқиш комбинатнинг тўқувчиси Аҳад Тошбоев, Баҳодир Худойбердиев ва бошқалар бор эди.

Қуйида улардан баъзиларининг юмалоқ стол атрофида айтган сўзларини эътиборингизга ҳавола этмоқдамиз.

Анна ШЕСТЕРОВА — Наманган шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг йигирувчиси: тошкентлик ва марғилонлик бир группа илғор тўқимачиларнинг бутун республика меҳнаткашларига мурожаати комбинатимиздаги ҳар бир ишловчининг қалбига етиб борди. Бу ватанпарварлик ташаббуси тўғрисида гапирмаган, ўйламаган, у ҳақда ўз режасини ишлаб чиқмаётган биронта ишчи-хизматчи комбинатимизда топилмайди, десам муболаға бўлмайди.

Корхонамиз ишчи-хизматчилари ва инженер-техник ходимларининг беш йилликни ҳал қилувчи учинчи йилида ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятлари ҳар қачонгидан улкан. Йиллик планни 27 декабрда бажаришга, планга қўшимча 230 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга аҳд қилганмиз. 10 тонна тола, 3 тонна калава, 300 тонна ёқилғи, 450 минг киловатт-соат электр энергияси ва 10 минг сўмлик бошқа материаллар тежаб қолиш кўзда тутилган.

Бу юксак маррани эгаллаш ҳар биримиздан ишнинг кўзини билиб ва фидокорлик билан меҳнат қилишни, яширинган резервларни қидириб топишни ва ишга солишни талаб қилади. Шу боисдан ҳам мен маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, белгиланган план топшириқларини орттириб адо этиш учун ҳамма имкониятимни ишга соляпман. Шу нарсани қувонч билан айтишим мумкинки, беш йиллик топшириқни икки йилда уддалашга муваффақ бўлдим. Январь ойининг биринчи кунларидан бошлаб 1976 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпман.

Муваффақиятимнинг «сири» шундаки, аввало мен бошқаларникига қараганда икки баравар кўп, ёки 20 та дастгоҳни бошқаряпман. Уз иш жараёнимда ҳар бир ҳаракатим ўлчовли. Смена давомидаги ҳар бир минут-секунддан унумли фойдаланишга ҳаракат қиламан. Албатта, ҳозир эришаётган кўрсаткичларим чегара эмас. Йигирув дастгоҳларини янада самарали ишлатиш имкониятлари бор. Менинг мўлжалим ана шу имкониятларни ишга солиб, келгуси йилнинг охирига қадар ўнинчи беш йиллик учун белгиланган шахсий мажбуриятимни ҳам ўринлатишдир.

Аҳат ТОШБОЕВ — Наманган шойи тўқиш комбинатининг тўқувчиси. етти йилдан бери комбинатнинг миллий газламалар ишлаб чиқарувчи цехида тўқувчи бўлиб ишлайман. Ўтган йиллар мобайнида бу касбни анча дуруст ўзлаштириб олдим. Цехимиздаги Баҳодир Худойбердиев, Альбина Косеткина, Сайфуддин Юсупов каби илғор тўқувчилар билан доимо ҳамкорликда меҳнат қилганлигим менга кўп нарсаларни ўргатди. Уларнинг биридан узилган толани тез улашни, иккинчисидан мокини тез ўрашни ўргандим. Учинчисидан эса найчани кўз очиб юмгунча тайёрлашни, бошқасидан бўлса, дастгоҳнинг тилини топиб ишлатишни ўргандим.

Ҳаракатларим зое кетмади. Мана, бир неча йилдирки, илғорлар қаторида менинг номимни ҳам тилга олишадиган бўлиб қолдилар. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 55 йиллик байрамини беш йиллик шахсий топшириғимни бажариш билан кутиб олдим. Ҳозир 1976 йилнинг сентябрь ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдаман. Мен тўқувчи учун энг муҳим нарса машина кучидан ва иш вақтидан унумли фойдаланиш, ўз касбига бўлган қизиқиш, яна қайтариб айтганда, вақтнинг ҳар бир минутидан тежаб фойдаланиш деб ўйлайман. Шаҳримиздаги шойи ва костюмбоп газламалар комбинатининг тўқувчиси Татьяна Трунова билан социалистик мусобақа ўйнаганман. Мақсадим — мусобақадошимдан ортда қолмаслик. Тўқимачиларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, беш йилликнинг охиригача планга қўшимча яна 100 минг метр беқасам тўқишга сўз берганман. Бу — навбатдаги беш йиллик учун шахсий планимда мўлжалланганидан ҳам анча ортиқдир.

Елизавета ЦОЙ — 6- тикувчилик фабрикасининг мотористкаси: — Тошкент тўқимачилик, Марғилон ипак комбинатлари ва «Атлас» фирмаси ишлаб чиқариш илғорларининг мактуби биз тўқувчиларни ҳам янги меҳнат марралари сари илҳомлантириб юборди. Биз мазкур мактубни йиғилишда чуқур ўрганиб чиқдик ва шу асосда ўз имкониятларимизни белгиладик. Чиндан ҳам «интилганга толе ёр», деганларидек агар ҳар бир касб эгаси ўз ишини такомиллаштириш, меҳнат унумдорлигини орттириш учун астойдил интилса, ҳаракат қилса, албатта муваффақиятга эришмасдан қолмайди. Биз тикувчилар хусусида ҳам шундай дейиш мумкин.

Тикувчилик — жуда майда иш. Бир чок нотўғри тикилса, бутун кийим бракка чиқади. Баъзилар суръат кетидан қувмоқчи бўлиб, хатоликка йўл қўйишади. Контролёр эса сал ўтмай унинг ишини яна қўлига қайтариб беради. Қарабсизки, бир иш икки бўлди. Ана шундай шошқалоқликдан қочиш керак. Шунинг учун ҳам суръат-ҳам сифат деган талаб билан меҳнат қиламан.

Икки йилдан бери икки ниналн тикув машинасида иш бажараман. Асосий вазифам — енг манжетлари ва кўйлак ёқасини тайёрлашдан иборат. Иш вақтимнинг ҳар дақиқасидан унумли фойдаланганим, ҳар бир операцияни тез бажарганлигим, икки минутда тикиладиган чокни бир минутда тикаётганим учун менга зарур бўлган маҳсулот вақтида етиб келмасдан қолади. Шунинг учун ҳам мен бу пайтда манжетни енгга, ёқани кўйлакка қўшиб кетаман. Бу билан кунлик нормани ҳар доим икки баравардан зиёд адо этиб келаётирман. Шу кунларда 1976 йилнинг февраль ойи учун иш бажаряпман. Фабрикамизда ўз касбини пухта эгаллаган илғорлар анчагина бор. Зебихон Ўрмонова, Мавлудахон Файзиевалар ана шулар жумласидандир. Бу азаматлар ҳам ҳозир 1975 йилнинг сўнгги ойи учун маҳсулот ишлаб чиқаришмоқда.

Мен ҳозир иш унумини янада орттириш, тез ва сифатли чок чиқариш йўлларини излаяпман.

Савия ИЛЕСОВА — «Беш йиллик» тўқилмайдиган материаллар фабрикасининг ишчиси: фабрикамиз республикадаги тўқилмайдиган материал ишлаб чиқарадиган ягона корхонадир. Биз ишлаб чиқарадиган маҳсулотга талаб катта. Бу эса корхонамиздан барча куч ва имкониятларни ишга солиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни янада кўпайтиришни тақозо этади.

Бу талаб фабрикамиз меҳнат аҳлининг шу кунлардаги кураш ва интилишида ўз ифодасини топмоқда. Беш йиллик планини муддатидан илгари адо этиш, маҳсулот сифатини яхшилаш, тежамкорликка риоя қилиш учун ўзаро социалистик мусобақа кун сайин ёйилиб бормоқда. Ҳозир 29 киши 1974 йил ҳисобига, 101 киши 1973 йилнинг иккинчи ярми учун маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Менинг ўзим эрта-индин 1974 йил планини адо этиб, беш йилликнинг охирги йили учун иш бажаришга ўтаман. Беш йиллик шахсий топшириғимни шу йилнинг май ойида адо этаман. 1975 йилгача эса планга қўшимча 300 минг метр тўқилмайдиган материал ишлаб чиқараман. Умуман, бу йил фабрикамиз бўйича йиллик планни 18 декабрда уддалаймиз ва пландан ташқари 1,12 миллион метр материал ишлаб чиқарамиз.

Юмалоқ стол атрофида сўз олган бошқа илғорлар ҳам ўзлари эришган ютуқларнинг боиси ва навбатдаги режалари ҳақида гапириб бердилар.

МУСОБАҚА ЗАФАРЛАРИ

● ЗАФАР УСТИГА ЗАФАР

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Абдусамат АБДУЛЛАЕВ: Комбинат квартал планини ошириб бажарди. Газлама жўнатиш бўлими истеъмолчиларга уч ой ичида 23 миллион 438 минг сўмлик газлама жўнатди.

Агар январь ойида корхона коллективи 7 миллион 827 минг сўмлик миқдорида маҳсулот реализация қилган бўлса, март ойида истеъмолчиларга 8,5 миллион сўмлик маҳсулот жўнатишга эришилди. Квартал ичида пландан ташқари бир неча минг сўмлик газлама ишлаб чиқарилди. Тошкент тўқимачилари республика саноати коллективлари ўртасида яна байроқдорлик қила бошладилар. Комбинат яна ойлик планларини муддатидан олдин ошириб бажармоқда. Бу, илғор тўқимачилар Казанцева ва Губиналар бошлаган ташаббус шарофати билан юзлаб тўқимачилар қўшимча станокларни ишга солганликлари натижасидир.

● ЙИЛЛИК ПЛАН ЎН БИР ОЙДА

Боғот район пахта тозалаш заводининг ишчиси Йўлдош ҚУРБОНОВ: заводимиз толачилари тола ва момиқ ишлаб чиқариш квартал планини муддатидан олдин адо этдилар.

Коллективимиз йилнинг биринчи кунларидаёқ зарбдорчасига иш бошлади. Мусобақани тобора қизита бордик. Натижа биз кутгандан зиёд бўлди. Планлар анча олдин бажарилди. Унга қўшимча 200 тонна тола, 50 тонна момиқ тайёрладик. Коллективимиз йиллик планни ноябрь ойи охирига қадар бажариш ҳаракатида ишлашяпти.

● БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАЖАРДИК

Шаҳрисабздаги «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикасининг тўқувчиси Назокат ҚУРБОНОВА: дугоналарим Махфират Муҳаммадиева, Ҳаловат Жалолова, Саломат Носирова, Ҳабиба Шарипова ўртоқлар шахсий беш йиллик топшириқларини бажардилар.

Республикамизнинг илғор тўқувчилари ташаббусига биринчилар қатори қўшилгандик. Биргина биз эмас, корхонамизнинг ҳар бир аъзоси ягона мусобақа байроғи остига тўпланди. Беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш юзасидан оширилган мажбуриятлар олдик. Биз — беш тўқувчи ана шу мусобақада ғолиб чиқиб, шахсий беш йиллик топшириғимизни уч йил-у уч ойда ошириб бажаришга эришдик.

● МУДДАТИДАН ОЛТИ КУН ИЛГАРИ

Тошкент трикотаж фирмасининг ишчиси Шоира ХОЛМУҲАММЕДОВА: фирмамизда 305 киши 1974 йил, беш киши эса ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпти. Уларнинг издошлари кун сайин ортиб боряпти. Мусобақадошлар сафи кенгаймоқда.

Ана шундай пешқадам ишчиларимизнинг ғайрати билан фирмамизда ҳал қилувчи йилнинг биринчи квартал плани муддатидан олти кун олдин уддаланди. 6 миллион 886 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу пландагидан 240 минг сўмлик кўпдир. Ишлаб чиқарилган спорт костюмлари, аёллар учун ҳар хил халат ва ички кийимларнинг ҳаммаси яхши баҳоланди. Уч ой ичида тушган 25 та рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларидан 24 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Корхонамиз булардан 13,4 минг сўмлик фойда кўради.

„ЎЗБЕКХИММАШ» заводи коллективида 1974 йил ҳисобига меҳнат қилаётган ишлаб чиқариш илғорлари кўплаб топилади. Суратларда: (юқорида) қозон цехининг металл қирқувчиси Турсун Нурматов ва механика цехининг илғор токари Р. Қодировлар иш устида. Уларнинг ҳар иккаласи ҳам коммунистик меҳнат зарбдорларидир.

В. Сироткин фотолари.

21 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

ТЕЖАМКОРЛИК ФОНДИГА

УРГАНЧ. («Совет Ўзбекистони» махсус мухбирларидан). Шаҳардаги экскаватор ремонти заводининг меҳнат аҳли бутун дунё меҳнаткашларининг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленин туғилган кун олдидан қизил шанбалик ўтказиш юзасидан бошланган ташаббусга қўшилиб қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Шу муносабат билан заводда корхона партия ташкилотининг секретари Ш. Мадаминов бошлиқ штаб тузилди. Бу ерга ҳар куни янгидан-янги хушхабарлар келиб турибди.

21 апрель кунги шанбаликка 91 киши қатнашади ва шу куни 3450 сўмлик иш бажарилади. Экскаваторлар ремонт қилинади ва 1450 сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилади.

Ҳар сафаргидек бу гал ҳам коммунистлар ишда бош-қош бўладилар. Шанбаликда иштирок этадиган 21 коммунистнинг ҳар бири ўз шахсий планларига эга. Улар ўша кунги топшириқларини энг камида 140 процентдан бажаришни мўлжалламоқдалар.

Слесарь Ф. Болтаев, мастер А. Цой, токарь И. Отабеков каби коммунистлар шу кунларда коллективга намуна кўрсатиб ишламоқдалар. Қизил шанбаликдан тушган маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

ЮКСАК МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 11 апрелда Кремлда фан ва маданият арбобларидан бир группасига, бир қанча министрликлар ва идораларининг раҳбарларига, СССР Қуролли Кучларининг вакилларига Совет Иттифоқи орден ва медалларини топширди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик А. П. Александров учинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медалига сазовор бўлди.

Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари I ранг капитанлар Ю. Г. Пихинга, Ю. П. Филипьевга ва В. М. Шишкинга Ленин ордени ҳамда «Олтин Юлдуз» медаллари топширилди.

Совет кинематографиясини ривожлантириш соҳасидаги жуда катта хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, кинорежиссёр Г. В. Александров, совет театр санъатини ривожлантиришдаги жуда катта хизматлари учун Моссовет номли давлат академик театрининг бош режиссёри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ю. А. Завадский, совет адабиётини ривожлантиришдаги ғоят катта хизматлари, самарали ижтимоий фаолияти учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёзувчи С. В. Михалков Ленин орденлари ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медаллари олдилар.

СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Д. Д. Благой, композитор М. И. Блантер, СССР қурилиш министри Г. А. Караваев, СССР Министрлар Советн Раисининг ўринбосари, СССР Министрлар Совети Фан ва техника давлат комитетининг раиси В. А. Кириллин, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Л. П. Ликова, академик Д. В. Скобельцин ва Москва СССР Иттифоқи бадиий академик театрининг артисти М. М. Яншин Ленин орденларига сазовор бўлдилар.

РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Е. Ф. Карповага, авиация маршали А. И. Покришкинга ва академик Г. Н. Флеровга Октябрь Революцияси орденлари топширилди.

Ёзувчи Н. П. Кончаловская Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди.

Москва концертининг солисти Л. Г. Зикинага СССР халқ артисти фахрий унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг ёрлиғи топширилди.

Мукофотланганлар ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлиги учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва Совет ҳукуматига қизғин ташаккур билдирдилар.

Н. В. Подгорний тақдирланган ўртоқларни юксак мукофотлар билан самимий ва сидқидилдан қутлаб, уларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, янги-янги муваффақиятлар тилади.

(ТАСС).

РУС ДРАМАТУРГИЯСИ КЛАССИГИГА БАҒИШЛАБ

11 апрелда Россия улуғ фарзандининг юбилейига бағишланган тантанали мажлис А. Н. Островскийга халқ меҳр-муҳаббатининг ифодаси, унинг истеъдоди ва ҳаётий жасоратига ҳурмат-эҳтиром ҳамда миннатдорчилик ифодаси бўлди.

ССР Иттифоқи Большой театридаги тантанали мажлисда В. В. Гришин, К. Т. Мазуров, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Тантанали мажлисни А. Н. Островский туғилган кунининг 150 йиллигини ўтказиш Бутуниттифоқ комитетининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёзувчи С. В. Михалков очди. (ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИКДА ЎН ЙИЛЛИК

РЕПОРТАЖ

— Биз социалистик мусобақанинг аҳамиятини энди тўла равишда тушундик, деб ишонч билан айта оламиз.

Бу фирма ишчиларининг фикри.

Дарҳақиқат шундай. Ҳали яқин-яқинларда фирма коллективи ҳар йили ўз зиммасига социалистик мажбурият олиб, ҳатто давлат планининг ҳам уддасидан чиқа олмагани хеч кимнинг ёдидан кўтарилгани йўқ. Ўша кезларда ҳам социалистик мусобақа ҳақида деярли ҳар бир йиғинда жиддий гаплар бўлар, аммо аҳвол ўзгармасди: чўмич қозондан қуруқ чиқаверар эди.

Кейинги йилларда, хусусан тўққизинчи беш йиллик бошланиши билан фирма раҳбарлари ва бутун коллектив илғорлар иш методини қўллаш, социалистик мусобақани том маъноси билан амалий йўлга қўйиш, меҳнатга коммунистик муносабатни тарбиялаш борасида чиндан ҳам ибратли ишлар қилмоқдалар, янги хўжалик ислоҳоти афзалликларидан самарали фойдаланмоқдалар.

«Минглар шартномаси»га жавобан фирманинг 3,5 мингдан зиёд ишчиси беш йилликни муддатидан илгари бажариш учун бораётган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилди. Казанцева ва Губина ўртоқларнинг ташаббусига қўшилган 249 кишидан 176 ишчи 1973 йил топшириғини бажариш арафасида турибди. 72 ишчи эса 1974 ва 1975 йиллар ҳисобига маҳсулот бермоқдалар.

Атлас бунёдкорлари ҳузуридамиз. Атиги уч йил муқаддам пастқам, тор бинолар жойлашган кўримсиз жойда 4 та катта замонавий ишлаб чиқариш корпуси қад кўтарибди, бешинчи бино учун қурилиш ишлари кетяпти. Бу республика партия ташкилоти ва ҳукуматининг атласчилар иш шароитини зудлик билан яхшилаш тўғрисида қилаётган ғамхўрлигининг шарофати бўлди. Биноларнинг ичи ёруғ, хушҳаво, баланд ва кенг. Ҳаммадан ҳам ишчиларнинг кўтаринки руҳи, чаққон-чапдаст ҳаракатлари бизнинг эътиборимизни ўзига жалб этди. Уларнинг чеҳраларида ўз ишларидан мамнунликлари намоён бўлиб турибди.

Бош корхона бошлиғи ўртоқ М. Дадабоев кўп станокчилар ҳаракати авж олиб бораётганини таъкидлади:

— Кейинги икки йил ичида, — деди у, — ишловчилар сони 100 кишига қисқарган ҳолда ўтган йили 1970 йилга нисбатан 2 миллион 649 минг сўмлик ортиқ маҳсулот бердик.

Бош корхонани фирманинг юраги, дейиш мумкин. Энг нафис газламалар, хонатлас айни шу корхонада бунёдга келади. Мана атлас тўқувчилардан бири — Абдубанноп Умаров. У армия хизматини ўтаб келиб иш бошлаганда саккизинчи беш йиллик планини бажариш учун матонатли иш борарди. Лекин у саккизинчи беш йилликда унчалик яхши натижага эриша олмади. Тўққизинчи беш йиллик бошланиши ҳамон Казанцева ва Губина ўртоқларининг ташаббусига қўшилиб, беш йилликни 3 йилда бажариш мажбуриятини олди. Абдубанноп бу вазифанинг уддасидан чиқа олишга кўзи етиб-етмай шундай мажбурият олганди. Мажбуриятни бажариш фақат унинг маҳорати, тиришқоқлигига эмас, шу билан бирга нормал иш шароити, сифатли танда таъминотига ҳам боғлиқ эди. Масаланинг мана шу чигал томони кейинги йилларда ижобий ҳал бўлаётгани учун фирмада катта муваффақиятларга эришилмоқда. Республика тўқимачилик ва енгил саноати корхоналари ўртасидаги мусобақада фирма коллективи ўтган йил давомида биринчиликни олиб, байроқдор бўлиб келди. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПСнинг юбилей фахрий нишонини олди.

Бу орада Абдубаннон Умаров оширилган зонада ишлашга ўтди. Нормадаги 2 ўрнига 4 станокни бошқара бошлади ва кунлик нормаларини муттасил равишда 130-140 процентга етказди. Икки йил мобайнида 31,5 минг метр хонатлас тўқиб, беш йиллик маррани забт этди. Агар 2 станокни бошқариб ҳам нормасини бажара олмаётган ишчилар ўнлаб борлигини назарда тутсак, Абдубаннопнинг шижоати, ғайрати шундай намоён бўлади қолади. Яқинда у 5 та станокни бошқаришга ўтди, бу атлас тўқиш процессида ҳақиқатан ҳам новаторликдир.

— Мен, — деди Умаров, — партия ва ҳукуматимизнинг чақириғига жавобан, шу беш йилликда ўн йиллик даражасидаги топшириқни бажаришга аҳд қилдим ва шу шарт билан ипак комбинатининг илғор ишчиси Абдурайим Тўхтасиновни ҳамда фирма 2-цех ишчиси Араббой Ёқубовни мусобақага чақирдим.

2-цехга кирар эканмиз, кўзга кўринарли жойга «Араббой Ёқубов ҳам Абдубаннол Умаровдан кейин беш йиллик топшириқни 2 йил-у 15 кунда бажарди. Араббойга тарафлар борми?» — деган ёзувга кўзимиз тушди. Фирма раҳбарлари А. Умаров издошлари кун сайин кўпайиб бораётганини айтишди. И. Ҳусанова, М. Қорабоев, Ҳ. Акромова, Р. Раҳимбеков, Д. Қосимов, М. Ҳакимова каби ўнлаб фидокорлар беш йиллик топшириқни бажариш арафасида турибдилар.

Бизни қувонтирган ходиса шу бўлдики, илғорлик энди айрим кишиларгагина хос фазилат бўлиб қолмай, балки у оммавий ҳаракатга айланиб бораётгани кўриниб турибди. Ишчиларнинг ўзлари мусобақа натижаларига қизиқиб қарамоқдалар. 1-цех ишчиси Маликахон Мирзамуҳамедова ўтган йили белгиланган топшириқни бажара олмади. Лекин бу кўнгилсиз ҳол унинг руҳини туширмади. Маликахон илғорлардан ибрат олмоқда, уларнинг иш методларини қунт билан ўрганмоқда. Агар у ўтган йил декабрь ойида нормани 66,6 процент бажарган бўлса, 1973 йил январь ойи топшириғини 110 процентга етказди. М. Мирзамуҳамедова бу йиллик планини 11 ойда бажаришга ва беш йиллик топшириқни орттириб бажаришга аҳд қилган.

Шу кунларда фирмада илғор ишчиларнинг малакаси оз 2-3 ишчига ўз иш методини ўргатиш ҳаракати бошланиб кетди. Ўртоқ А. Умаров шу беш йилликда жами 15 ишчини илғорлар сафига етиб олишига бел боғлаган.

— Илғорлар тажрибасини бутун коллективнинг мулкига айлантириш, уни оммавий равишда қўллашга эришиш бутун ташкилий-сиёсий ва оммавий ишларимизнинг марказида турибди, — деди Марғилон «Атлас» фирмаси партия комитетининг секретари ўртоқ М. Мадаминов.

Бу гаплар реал ишлар билан мустаҳкамланмоқда. Ҳар бир ишловчининг онгига 1973 йил ғоят масъулиятли, беш йиллик планни бажаришда ҳал қилувчи йил эканлиги тўғрисидаги ҳақиқат етказилмоқда.

— Энг муҳими, — деди фирма директори Р. Бобобеков, — ҳар бир ишчи ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ўзи учун ҳам, жамият учун ҳам манфаатли эканини чуқур англасин. Минглар ҳаракатга келгандагина орзулар рўёбга чиқаверади. Биз социалистик мусобақанинг 1973 йил шартларини ишлаб чиқаётганда аввало бевосита ишлаётганлар, мусобақалашаётганларни рағбатлантиришни мақсад қилиб олдик.

Фирмада Казанцева ва Губина издошлари учун мусобақа шартлари ишлаб чиқилган. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига қўшимча маҳсулот берганлар учун ҳар кварталда 20 та мукофот белгиланган. Ёшлар ўртасидаги мусобақага 650 йигит-қиз қўшилган.

Илгари йиллик планни 27 декабргача бажариш мажбуриятини олган фирма коллективи партия ва ҳукуматимизнинг чақириғидан сўнг давлат йиллик планини 25 декабрга бажаришга, қўшимча равишда миллионлаб сўмлик маҳсулот беришга қарор қилди.

И. КАРИМОВ.

ДЕМЬЯН БЕДНИЙ ТУҒИЛГАНИГА 90 ЙИЛ ТЎЛДИ

РЕВОЛЮЦИЯ КУЙЧИСИ

Демьян Бедний — жанговар поэзияси социалистик революция учун хизмат қилган, ишчилар синфининг революцион сатирасини бошлаб берган улкан талант эгасидир. Шоирнинг 1921 йили ёзилган таржимаи ҳоли: «Мен, Херсон губерниясидаги Губовка қишлоғининг деҳқони Зорин Алексеевич Придворов 1883 йил 13 апрелда туғилдим», — деган сўзлар билан бошланади.

Унинг ёшлик йиллари аянчли ўтди. Етти ёшгача черков хизматчиси бўлган отаси билан шаҳарда подвалда, 13 ёшгача эса унга ниҳоятда ёмон муомалада бўладиган онаси билан бобоси ҳузурида қишлоқда яшади. Бирдан-бир овунчоғи — дилкаш, халқ эртак ва масалларини севувчи Софрон бува эди. Аввал қишлоқ мактабида, сўнг Киевга келиб, ҳарбий-фельдшерлик мактабида ўқийди. 1904 йилда эса Петербург университетининг тарих-филология факультетига кирди.

Ҳарбий-фельдшерлик мактабида ўқиб юрган кезлари Демьян Бедний шеърлар машқ қила бошлади. 1899 йилда «Киевско слово» газетасида «Шундай бўлажак» номли биринчи шеъри босилди.

Биринчи рус революцияси йилларида унинг «Демьян Бедний— нобоп деҳқон ҳақида» деган шеъри пайдо бўлди, шеър қаҳрамони революцион курашга кўтарилган деҳқон эди. Сўнгра шоир «Русское богатство» номли либерал-народник журнали билан ҳамкорлик қила бошлади, лекин «деҳқон» шоири улар билан тил топиша олмади.

Демьян Бедний 1911 йилдан бошлаб «Звезда», сўнгра «Правда» каби большевистик газеталарда ишлади. 1912 йилда большевиклар партияси сафига кирди. Бу ерда у В. Д. Бонч-Бруевич, В. В. Воровский, Я. М. Свердлов, М. С. Ольминский каби атоқли революционерлар билан танишди. Сўнг у А. М. Горький билан учрашди. Буларнинг ҳаммаси Д. Беднийнинг қаламини янада чархлади. Унинг шеърлари ва сатираси актив революцион пафос билан янграй бошлади. Шу йиллари у «Хайр, «Русское богатство»! Мен — марксист, большевик. Абадий марксист» деб ёзган эди.

Поэзия Демьян Бедний учун кундалик сиёсий меҳнат, партиявий бурч эди. «Правда» газетасида Демьян Беднийнинг ўткир ҳажвий масаллари, эпиграмма ва фельетонлари босилди. У буларда халқ оммасини янги революцион кўтарилишга ундади, революция душманлари — буржуа корчалонларини аёвсиз савалади.

Шу йилларда шоир В. И. Ленин билан хат орқали алоқа қила бошлади. Доҳий унинг истеъдодини жуда юқори баҳолади, шу билан бирга камчиликларини бартараф этишда ёрдам берди. В. И. Ленин 1913 йилнинг май ойида Польшадан «Правда» газетаси редакциясига ёзган хатида Демьян Бедний ҳақида: «Сийрак учрайдиган талант. Уни систематик равишда ва эҳтиёткорлик билан қўллаб-қувватлаш керак», деган эди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасида Демьян Бедний фақат шоир сифатида эмас, балки профессионал революционер сифатида ҳам иштирок этди. Революция арафасида ёзган «Ер, эрк ва ишчи қисмати ҳақида» повестида у рус адабиётига биринчи марта В. И. Ленин образини олиб кирди. Ғалабанинг биринчи ҳафтасида «Тинчлик», «Қасам», «Коммунистик Марсельеза» каби шеърлари зўр революцион пафос билан янгради.

Гражданлар уруши йилларида минглаб қизил гвардиячилар Демьян Бедний қўшиқларини куйлаб жангга кирдилар. Айниқса «Мушфиқ онам мени кузатиб қўйди», деган қўшиғи халқ орасида ниҳоятда кенг тарқалган эди.

1923 йилда совет ёзувчилари орасида биринчи бўлиб Демьян Бедний Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди.

Шоирнинг Совет ҳокимияти йилларида яратган юзлаб шеърий асарларида Коммунистик партия ва Ленин, революция ва социализм, меҳнат ва янги жамият кишиси олқишланди.

Демьян Беднийнинг поэтик тили жўшқин, ҳақиқатнинг ўзидай содда ва тиниқ халқ тили эди. У халқ оғзаки ижодини ниҳоятда пухта билар ва ундан усталик билан фойдаланар эди. Шоир:

Менинг қўшиқларим содда,
тўпори,
Аммо йўқсилларга хуш келди
бари, —

деганида юз карра ҳақли эди.

Шоир уруш йилларида «Д. Бовой» тахаллуси билан шеърлар ёзиб, фашизмни аёвсиз қамчилади. Атоқли шоир солдатларнинг руҳини кўтарди. Марказий газеталар ва 800 га яқин жанговар плакатларда унинг шеърлари босилди. Революциянинг содиқ куйчиси, улкан шоир 1945 йилда, ғалабадан кейин кўп ўтмай ҳаётдан кўз юмди. Ундан жуда катта адабий мерос қолди. Шоир асарлари кўпгина чет тилларга таржима қилинган. Фақатгина бизнинг мамлакатимизда Демьян Бедний асарларининг умумий тиражи 12 миллион нусхадан ошиб кетди.

У совет кишиларига социализм куйчиси сифатида бениҳоя азиздир. Демьян Беднийнинг номини ўзбек халқи ҳам чуқур ҳурмат билан эслайди. Шоир Ўрта Осиёда бўлмаган. Лекин бу ердаги халқлар ҳаётига, совет шарқидаги социалистик ўзгаришларга ғоят қизиқиш билан қаради. Унинг Турксиб темир йўли қурилиши ҳақидаги «Шайтон арава», эзилган Шарқ хотин-қизлари қисматига бағишланган «Йўқотилган аёллар жаннати» номли поэтик афсонаси, ўзбек аёлининг озодлиги учун кураши мавзусидаги «Зийнатнинг қасами» сингари достонларида Ўрта Осиё халқлари, жумладан ўзбек халқи ҳаётидаги мислсиз юксалишлар ҳаққоний ифодаланади.

Демьян Беднийнинг талай достонлари ва шеърлари ўзбек тилига таржима қилинган, республика газета ва журналларида босилиб чиққан. 1963 йилда Ғафур Ғулом номидаги бадиий адабиёт ва санъат нашриёти уларни алоҳида тўплам ҳолида ўқувчиларга тақдим этди.

Х. ЖУМАЕВА,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти ўзбек тили ва адабиёти ўқитиш методикаси кафедрасининг ўқитувчиси.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30— МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.10 — «Мардлик мангулик». 18.40 — Ахборот. 18.55 — МОСКВА. **Хоккей: Швеция — Финляндия.** 21.15 — Ахборот. 21.35 — Халқ талантлари. Ўлмас Саиджонов. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.25 — **Хоккей:** СССР — ЧССР. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Қўғирчоқ фильм. 11.50 — Фильм-балет. 18.00 — МОСКВА. 18.30 — Опералардан парчалар. 18.55 — ТОШКЕНТ. Мультфильм. 19.05 — Жанговар постда. 19.30— Созанда — педагог. О. Юсупова. 20.15 — Цирк томошалари. 21.15 — Телеспектакль (Москва). 22.00 — «Ўзбекистон чорвадори». 22.30 — **Рюбецаль томон йўл** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ўт билан ўйнашма. 19.35 — Ҳужжатли фильм. 20.05 — Врач маслаҳати. 20.15 — **Воқеа Пенковда бўлган эди** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА. — 13/IV да **Оққуш кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 13/IV да **Парвона.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 13/IV да **Ажаб савдолар.**

КИНО

Лаутарлар — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30 минутда), «САНЪАТ САРОЙИ» (кундуз ва кечқурун).

Қари қиз — ҲАМЗА номли (тоқ соатларида), «ДРУЖБА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 3, 4, 5 да, кеч соат 6, 8, 9, 10 да).

Петерс — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1 ва кеч соат 7 да), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Самовий саргузаштлар (кундуз соат 5 ва кеч соат 8 да), **Садоқат** (эрталаб соат 11, кундуз соат 2, ўзбек тилида) — «КЎКЧА».

Қўшиқ муаллими (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2), **Сепли тўй** (кундуз соат 4, кеч соат 6, 8, 9.30 минутда). — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Гапираверишсин — «МОСКВА» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 8.30 минутда).

Иссиқкўлнинг алвон лолалари— «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 8.30 минутда).

Тилла зирак (2 серия) — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11.40, кундуз соат 2, 4.20, кеч соат 6.30, 8.40 минутда).

Яшасин севги (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1.30, 4, кеч соат 6.30, 9 да).

ЯНГИЛИКЛАР ХАБАРЛАР ВОҚЕАЛАР — ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ГАННОВЕРДАГИ СЪЕЗДДА

ГАННОВЕРдаги «Штадт-Халл» биносида Германия Социал-демократик партиясининг съезди очилди. Ғарбий Германиянинг энг катта сиёсий партияси, айни вақтда ҳукумат коалициясидаги асосий партия бўлган бу партиянинг съездида 970 минг нафар партия аъзосидан вакил бўлиб келган 400 дан кўпроқ делегат қатнашмоқда. Бу съезд бултур ноябрда бундестагга ўтказилган съезддан кейин Социал-демократик партиянинг биринчи съездидир. Ўша сайловда Социал-демократик партия ўзининг ҳукумат коалициясидаги шериги бўлган эркин демократик партия билан бирга катта ғалаба қозонган эди.

Партия съезди ички ва ташқи сиёсатга доир кўпгина проблемаларни муҳокама қилиши керак.

Кейинги йиллардаги ривожланиш Германия Социал-демократик партиясининг оддий аъзолари канцлер В. Брандт ҳукуматининг ташқи сиёсат йўлини, айниқса Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик давлатлар билан муносабатларини нормаллаштириш сиёсатини қўллаб-қувватлаётганликларини кўрсатди. Бу муносабатларни нормаллаштириш сиёсатига Совет — Ғарбий Германия, Польша, ва Ғарбий Германия шартномалари асос қилиб олинмоқда.

Беш кун давом қиладиган съезд кун тартибида Германия Социал-демократик партиясининг раҳбар органларини сайлаш ҳам кўзда тутилади. Партия раҳбарлигида муайян ўзгаришлар бўлиши кутилмоқда. Германия Социал-демократик партияси раисининг ўринбосари Г. Венер, энди мен бу лавозимга ўз номзодимни кўрсатмоқчи эмасман, деб эълон қилди. Партия правлениесининг ҳозирги аъзоларидан 6 киши Германия Социал-демократик партиясининг янги правлениесига ўз номзодларини кўрсатишдан бош тортдилар. (ТАСС).

НОРОЗИЛИК БИЛДИРИЛДИ

БАЙРУТ, 11 апрель. (ТАСС). Исроил диверсантлари 9 апрель тунида Ливаннинг Байрут ва Сайда шаҳарларига, шунингдек Фаластин қочоқлари лагерига ваҳшийларча ҳужум қилганлиги муносабати билан бугун Ливан Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашига норозилик мактуби йўллади.

Ливаннинг БМТдаги доимий вакили Э. Горра ўз ҳукуматининг норозилик мактубини БМТ Хавфсизлик Кенгаши аъзоларига ва Бош секретарь К. Вальдхаймга топшириш ҳақида йўл-йўриқ олди.

ЯНА ИҒВОГАРЛИК

БАЙРУТ, 11 апрель. (ТАСС). Исроил ҳарбийлари Ливанга қарши яна иғвогарлик қилдилар.

Исроилнинг бир группа самолётлари бугун эрталаб Байрутнинг ҳаво доирасига бостириб кирди ва Сабр ҳамда Шатилдаги Фаластин қочоқлари лагерлари устидан разведка мақсадида учиб юрди. Исроил диверсантлари 9 апрелдан 10 апрелга ўтар кечаси шу лагерларга ҳужум қилган эди.

Самолётларнинг яна бир группаси кундузи жанубий районлар устидан учиб ўтди.

Қоҳирада кенгаш

ҚОҲИРА, 11 апрель, (ТАСС). Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат раислигида бугун кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашда вице президентлар, бош министр ўринбосарлари, миллий хавфсизлик масалалари бўйича ва матбуот масалалари бўйича президент маслаҳатчилари қатнашдилар.

Кенгашда халқаро вазият, шунингдек Исроил ҳарбийларининг Ливан территориясида қилган янги жиноий ҳаракатлари муносабати билан Яқин Шарқдаги аҳвол муҳокама қилинди.

ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ МАЪҚУЛЛАНДИ

ИСЛОМОБОД. (ТАСС). Покистон Миллий Ассамблеяси мамлакатнинг янги конституция тўғрисидаги қонун лойиҳасини уч овозга қарши 125 овоз билан, яъни катта кўпчилик овоз билан маъқуллади.

Янги конституция лойиҳасининг охирги узил-кесил таҳририда Покистон парламент томонидан идора қилинадиган федерал давлат деб белгиланди. Давлатнинг номи — «Покистон Ислом Республикаси». Президент маъқуллаганидан кейин конституция 1973 йил 14 августда кучга киради.

Конституцияга кўра, бош министр ижроия ҳокимиятнинг бошлиғи, президент — давлат бошлиғи ҳисобланади. Бутун қонун чиқариш ҳокимияти тўла равишда икки палатали парламент қўлида бўлади. Мамлакат тўрт вилоятдан иборат бўлиб, янги конституцияга кўра, шу вилоятларга анчагина автономия берилади. Вилоятларнинг ҳар бирида бош министр бошчилигида маҳаллий ҳукумат бўлади. Вилоятлардаги губернаторлар президент номидан иш кўради.

Конституция лойиҳаси икки ой чамаси давом этган мунозаралардан сўнг маъқулланди. Мунозаралар давомида бир қанча тузатишлар киритишни талаб қилган оппозиция ассамблея сессиясини бойкот қилди. Ҳукмрон партия раҳбарлиги билан муросага келинганидан кейин оппозиция вакиллари сессияга қайтиб келишди.

З. А. Бхутто Миллий Ассамблея депутатларининг умумий қарорини табриклаб, энди оппозициячи партиялар келишмовчиликларини бир ёққа йиғиштириб қўйиб, мамлакатдаги қашшоқликни тугатиш мақсадида ва экономикани янада ривожлантириш манфаатларини кўзлаб, Покистоннинг ҳукмрон Халқ партияси билан биргаликда иш олиб боришлари керак, — деди. Президент «объектив шароит имкон бериши биланоқ фавқулодда ҳолатни бекор қилишга» сўз берди.

БИЗНИНГ ШАРҲ

ВУНДЕД-НИ ҚЎЗҒОЛОНИ

Мана, бир ярим ойдирки, Америка ҳиндиларининг қўзғолон кўтарган сиу қабиласи Жанубий Дакота штатидаги Вундед-ни қишлоғини ишғол қилиб турибди. Исёнчи ҳиндилар Оқ уй маъмурияти бизнинг талабларимизни қондирмагунча, таслим бўлмаймиз. Биз ўлимга ҳам тайёрмиз! дея ҳар дақиқада жангга шай бўлиб туришибди. Қишлоқни ўраб олган тиш-тирноғигача қуролланган полиция ва федерал қидирув бюроси агентлари билан қўзғолончилар ўртасида отишмалар бўлиб турибди.

Хўш, Америка ҳиндиларини қўзғолон кўтаришга, «эркин дунё» ўрнатган тортиб-қоидаларга қарши бош кўтаришга нима мажбур қилди?

Гарчи бундан салкам беш аср муқаддам Американинг туб халқи бўлган ҳиндилар Европадан келган истилочилар томонидан оғир кулфатларга дучор қилинган, қонга беланган бўлсалар-да, ўз ерларида озми-кўпми ўзларини хўжайин деб билардилар. Лекин ўн тўққизинчи асрнинг охирларида Америка қитъасига ўрнашиб олган капиталистларга маҳаллий аҳолидан тортиб олинган ерлар камлик қилиб қолди, улар ўз ерларини янада кенгайтиришга, янада кўпроқ бойлик орттиришга ружу қилдилар. Аммо уларнинг бу йўлида ҳиндилар катта ғов эди. Келгиндилар маҳаллий аҳолини алдаб, қабила бошлиқларига пора бериб, ёки турли ҳийла-найранглар ишлатиб ҳиндларнинг бой ерларини ўзлаштириб ола бошладилар. Бу ҳам камлик қилди. Улар ҳиндиларни очиқдан-очиқ қирғин қилишга ўтдилар. Бутун-бутун қабилаларни резервацияларга ҳайдадилар. Хўрланган ҳиндиларнинг қўриқхоналарни эслатувчи бу лагерлардан чиқиб кетишга ҳақлари йўқ эди. Мол-мулкидан, бепоён қирларидан маҳрум бўлган ҳиндилар бундай хўрликка чидай олмадилар, албатта. Гоҳ у, гоҳ бу штатда ҳиндилар билан тўқнашувлар бўлиб турди.

Ана шундай тўқнашувларнинг бирида, 1876 йилда ҳиндилар генерал Кастер бошчилигидаги Америка қўшинларини тор-мор қилган эдилар. 1890 йилга келиб эса ҳиндилар катта зарбага учрадилар. Американинг 7-отлиқ полки Вундед-ни қишлоғи яқинида ҳиндиларнинг Катта Оёқ сарқорлигидаги қабиласини бутунлай қириб ташлади. Қилич тиғидан ўтказилганлар ҳозир қўзғолон кўтарган сиу қабиласининг аждодлари эди. Ўша фожиадан кейин ҳиндилар ўзларини ўнглай олмадилар. Улар чексиз азоб-уқубатларга дучор қилинди. Мамлакатнинг бутун территорияси бўйлаб эркин юрган ҳиндилар эндиликда «қизил танлилар» учун ажратилган резервацияларда қамалиб ётишга мажбур. Бепоён яйловларда мол боқишга энди уларнинг ҳақлари йўқ. Ҳиндилар учун ажратилган резервациялар мамлакат территориясининг 2 процентини ташкил этади. Атиги 2 процент, у ҳам бўлса чўл ва саҳродан иборат. «Фаровон ўлка»да ҳиндилар ишсиз, оч ва қашшоқ кун кечирмоқдалар. Бунинг натижасида ҳиндилар қирилиб, миллион кишидан ҳам камайиб кетди. Ҳиндилар ўз ерларини эгаллаб олган «оқ танли»лар билан 371 марта шартнома туздилар. Лекин бу шартномаларнинг биронтаси ҳам амалга ошмасдан бузилаверди. Шунинг учун ҳам ҳиндилар яна бош кўтардилар.

Шу муносабат билан бу ерда вужудга келган кескин вазият ҳамон давом этаяпти. Вундед-ни қишлоғи ҳамон қамал ҳолатида турибди. Исёнчилар талаби ҳали қондирилганча йўқ. Бу аҳвол Оқ уйдагиларни жиддий ташвишга солаётган бўлса ҳам, ҳиндилар талаби жавобсиз қоляпти. Афтидан улар исёнчиларнинг таслим бўлишини кутаётганга ўхшайдилар. Вундед-ни қишлоғини куч билан ололмагач, қамалдагиларни озиқ-овқатсиз ва сувсиз қолдириб, бўйсиндирмоқчи бўляптилар. Ҳолбуки, бошқа ҳинди қабилалари исёнчиларга озиқ-овқат ва қурол-яроғ етказиб бермоқдалар, бутун мамлакат бўйлаб, қўзғолон кўтарган ҳиндиларни ёқлаб бирдамлик намойишлари ўтказилмоқда.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

Монголия. Яқин уч йил ичида МХР тўқимачилари совет харидорлари учун 840 минг метр жун газлама тўқиб берадилар. Суратда: Тўқимачилик фабрикасининг йигирув цехида. **МОНЦАМЭ — ТАСС** фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **БАЙРУТ.** 11 апрелда Ливан ҳукумати истеъфо берди. Ливан бош министри Соиб Салом министрлар кабинетининг шошилинч мажлиси тамом бўлганидан кейин шуни маълум қилди.

◆ **АНҚАРА.** Туркия президенти Фаҳри Кўритурк Фарид Мелен ҳукуматининг истеъфосини қабул қилди. Президент Мелен ҳукумати янги ҳукумат тузилгунча ўз вазифасини бажаришни давом эттиришни илтимос қилди.

◆ **ГААГА.** Руминия Социалистик Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси, Руминия Коммунистик партиясининг Бош секретари Н. Чаушеску уч кунлик расмий визит билан Голландияга келди.

◆ **ЛОНДОН.** Сайгон маъмуриятининг бошлиғи Тхиеу визит билан бу ерга келди. У Англия бош министри Э. Хит билан учрашади. Маҳаллий полиция Сайгон раҳбари визитига қарши норозилик намойишларидан қўрқиб қўшимча «хавфсизлик чоралари»ни кўрди.

◆ **ПАРИЖ.** Кейинги кунларда Франция ҳавоси ҳарорати бирдан пасайиб кетди. Бир қанча районларда қор тушди. Тоғларга айниқса кўп ёғин тушди, қор кўрпасининг қалинлиги 25 сантиметргача чиқди. Шарқий Пиреней районида ҳам қор ёғди. Франциянинг шу жанубий районида апрель ойида бундай ҳодиса ғоятда кам бўлади. Бретань райони ҳам совиб кетди.

◆ **БОНН.** Германия Федератив Республикасининг жанубий районларида тушган қалин қор мамлакатнинг катта-катта шаҳарларини боғловчи автомобиль йўлларида кўп тартибсизликлар келтириб чиқарди. Баъзи районларда қорга ботган автомашина карвонлари неча ўнлаб километрга қадар чўзилди. Ғарбий Германия радиосининг хабар беришича, Мюнхен билан Штутгарт йўналишида автомашиналар ҳаракатида ғоят катта қийинчиликлар вужудга келган.

Бавария билан бирга Ғарбий Германиянинг бошқа бир — Баден-Вюртемберг ўлкасидаги кўпгина йўлларда ҳам «транспорт тартибсизликлари» вужудга келган.

(ТАСС).

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

ЛОНДОН. 11 апрель. (ТАСС). Давлат компанияси «Бритиш стил корпорэйшн»нинг Скацторпдаги 18 минг нафардан кўпроқ ишчи ишлаб турган заводларидаги ишчилар бошлаган забастовка етти кундан бери давом этмоқда. Иш ташлаган ишчилар меҳнатларига ҳақ тўлашни яхшилаш ва металлургия саноатида ишчиларни консерваторлар ҳукумати рухсат бериб қўйганидек ишдан бўшатишларини тўхтатиш учун қаттиқ кураш олиб бормоқдалар.

Мазкур компания маъмурияти билан Сканторп металлургларининг бу можароси кейинги беш ой ичида рўй берган меҳнат можароларининг учинчиси ҳисобланади. Забастовка натижасида маҳсулот ишлаб чиқариш тўхтаб қолди ва саноатга металл етказиб бериш анча орқага сурилди.

«НЕМИС ТЎЛҚИНИ»НИНГ ЛОЙҚА СУВЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Германия Федератив Республикасига визит билан келиш эҳтимоли борлигини ГФРнинг матбуот органлари қизғин муҳокама қилиб, бу визит икки мамлакат ўртасидаги муносабатларгагина ижобий таъсир қилиб қолмасдан, шу билан бирга Европадаги умумий вазиятга ҳам ижобий таъсир қилиши мумкин, деган фикрларни баён этаётган шу кунларда, ГФРда ўзи кам бўлса ҳам аммо бақироқ пропаганда жангчилари борки, улар визит вазиятини заҳарлашга олдиндан интилмоқдалар, совет сиёсатига нисбатан шубҳа туғдиришга уринмоқдалар. Мана шу пропаганда органлар орасида «Немис тўлқини» радио станцияси ўз «маҳсулоти»нинг айниқса қўпол антисовет жиҳатлари билан ажралиб турибди.

НАТОнинг ҳарбий сиёсий доктриналарини пропаганда қилишда аллақачон ўз ўрнини топиб олган бу радио станция Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстликнинг бошқа мамлакатлари Европада актив равишда ўтказаётган сиёсатни яъни кескинликни юмшатиш, хавфсизликни ва тинч ҳамкорликни таъминлаш сиёсатини қоралашни ўз эшиттиришларининг асосий мақсади қилиб олди. СССРнинг қўшни Скандинавия мамлакатлари билан яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга қаратилган йўли бу радио станцияга ёқмаяпти. Хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишлаб Умумевропа кенгашини тайёрлаш мақсадида Хельсинкида ўтказилаётган кўп томонлама маслаҳатлашувлар бу радио станцияга ёқмаяпти.

«Немис тўлқини» радио станциясининг Европадаги совет тинчлик сиёсатига қилаётган бўҳтонлари, бошқа давлатлар устидан ўз «назорати»ни ўрнатмоқчи деб бизнинг мамлакатимизга қилаётган туҳматлари ва шу радио станциянинг бошқа уйдирмаларида ҳеч қандай янгилик йўқ. Бироқ бу бўҳтон ва уйдирмалар эътиборни жалб қилаётганлигининг боиси шуки, бу радио станция ўзининг шу уйдирмаларини ва бўҳтонларини Европанинг сиёсий ҳаётида жуда муайян бир пайт келганлигини кўзлаб туриб тарқатмоқда. Бу шундай пайтки, ҳозир Ғарбий Европа мамлакатларининг халқлари ўз ҳукуматларидан кескинликни юмшатиш, Европа қитъасидаги давлатларнинг ижтимоий-сиёсий тузумидан қатъий назар уларнинг ҳаммаси билан ҳамжиҳатликни ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш томон амалий қадамлар қўйишни кутмоқдалар.

Мана шундай пайтда сийқаси чиққан эски ашула яна керак бўлиб қолди. Маълумки, ҳамманинг қулоғини батанг қилган шу сийқа қўшиқнинг сўзларини ўз вақтида Черчилль, Аденауэр ва «совуқ урушнинг бошқа» отахонлари ёзиб берган эди.

Бироқ «Немис тўлқини» радио станциясининг Рейн соҳилларида чайқалиб турган лойқа сувлари мустаҳкам тинчликка, ўзаро ишончга ва ҳамкорликка интилаётган Европа халқлари умидларининг мусаффо оқимини булғата олмайди. Бу интилиш — замоннинг амри.

А. БИРЮКОВ.
(ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЧИМКЕНТ ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ТАЖРИБА СТАНЦИЯСИ ИПАКЧИЛИК БЎЛИМИНИНГ РАҲБАРИ ВАКАНТ ВАЗИФАСИГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурсда мазкур профилдаги қишлоқ хўжалик фанлари кандидатлари ёки докторлари, шунингдек, бой ишлаб чиқариш стажига эга бўлган олий маълумотли мутахассислар иштирок этиши мумкин.

Конкурс муддати эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Қабул қилинганлар квартира билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Лапшин посёлкаси, Чимкент шаҳридан 7 км нарида.

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

16 (гимнастика), 26 (мотобол), 45 (футбол), 48 (шахмат), 18 (городки), 28 (стол тенниси).

Архангельск шаҳрида ўтказилган «Спортлото»нинг навбатдаги тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди.

«Ҳақиқати Ўзбекистон» газетаси коллективи, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси газетанинг Самарқанд область мухбири, СССР Журналистлар союзининг аъзоси **Юсуф ЮНУСОВ (Юнусзода)**нинг вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142. коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 87. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 01343.